

УДК 657.331.2

Дуганець Наталія

к.е.н., доцент

Андрусик Володимир

студент магістратури

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Анотація

Розглянуто основні сучасні проблеми обліку оплати праці, запропоновано шляхи вирішення розглянутих проблем, а також визначено завдання для вдосконалення обліку оплати праці.

Ключові слова: заробітна плата, облік оплати праці, персонал, організація оплати праці.

Стрімкий розвиток ринкових відносин сприяв трансформації всіх економічних відносин в Україні, включаючи відносини у сфері оплати праці. Це призвело до створення принципово іншого механізму регулювання процесів оплати праці [2].

При цьому стан обліку оплати праці працівників потребує впровадження заходів удосконалення. Отже, існує необхідність у ретельному виборі напрямів удосконалення оплати праці з метою створення ефективної системи розрахунків.

Теоретичні, методологічні та економіко-організаційні аспекти обліку праці та її оплати привертають увагу багатьох вчених, зокрема: Андросової О.Ф., Кантаєвої О.В., Гапоненко Н.Л., Потриваєвої Н.В., Сирцевої С.В., Секіріної Н.В. тощо.

З переходом на ринкові умови господарювання змінюється концепція встановлення розміру та вибору форм і системи оплати праці працівників підприємств будь-яких форм власності і господарювання. Зміна концепції полягає в тому, що за ринкових умов господарювання максимальний розмір оплати праці не обмежується і він залежить від фінансових можливостей підприємства, а обмежується лише нижній її рівень, який законодавчо регулюється державою [6].

Розрахунок заробітної плати є дуже відповідальною й трудомісткою роботою, яку треба виконати за короткий термін між наданням інформації та виплатою працівнику. Тому, заздалегідь підготовлений порядок обліку допоможе зекономити час. Організація оплати праці має великий вплив на ефективність діяльності підприємства. До основних факторів, що впливають на ефективність праці, можна віднести мотиваційні механізми. Важливу роль мотивації відіграє соціальний пакет. Що стосується ефективності праці, то це співвідношення між результативністю праці та величиною витрат, що виражається в досягненні максимального ефекту за мінімальних витрат. Отже, збалансування цих чинників і є результатом ефективної організації оплати праці [3].

Одним з важливих питань реформування бухгалтерського обліку заробітної плати є вдосконалення діючої моделі аналітичного обліку, оскільки дані аналітичного обліку відіграють важливу роль, характеризуючи розміщення та склад персоналу за місцями його використання, відпрацьований і невідпрацьований час, обсяг продукції, виконання норм продажів, фонд заробітної плати і його структуру.

Від організації обліку оплати праці залежить якість, справедливість, повнота і своєчасність розрахунків з робітниками з оплати праці.

Основними положеннями, на яких має ґрунтуватися удосконалення організації оплати праці на підприємствах, має бути:

- удосконалення тарифної системи шляхом встановлення співвідношень тарифних ставок залежно від рівня кваліфікації робітників;
- розроблення внутрішньовиробничих тарифних умов оплати праці як чинників підвищення мотивувальної та стимулюючої ролі тарифних систем;
- удосконалення нормування як засобу регулювання міри праці та її оплати;
- обґрунтування вибору найефективніших форм і систем заробітної плати;
- колективне регулювання заробітної плати [5].

Облік праці та заробітної плати має бути організований таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці, повному використанню робочого часу, а також правильному обчисленню чисельності працівників для обліку заробітної плати з метою оподаткування [3].

Здійснюючи побудову або удосконалення організації обліку оплати праці, підприємства мають підходити до цього питання обґрунтовано, враховуючи доцільність, використовуючи результати наукових досліджень, передового досвіду.

Важливими завданнями вдосконалення обліку оплати праці є: прискорення науково-технічного прогресу, зменшення використання «живої» праці, механізація трудомістких робіт, оптимізація використання трудових ресурсів, зменшення втрат робочого часу.

На сьогоднішній день дуже широко використовуються засоби обчислювальної техніки. Відмінною їх особливістю є можливість складання в автоматичному режимі машинограм, узагальнюючих облікову інформацію в розрізах, необхідних для управління, контролю, аналізу та складання бухгалтерської звітності [6].

Не слід забувати й напрямки удосконалення організації заробітної плати, які мають здійснюватися разом із проведенням загальної соціально-економічної, структурної, податкової, цінової політики. Одним з можливих напрямів вдосконалення оплати праці працівників є підвищення матеріальної зацікавленості працівників. Тому, дуже важливо в сучасних умовах передбачити на підприємствах такі системи матеріального й морального заохочення, так побудувати відносини в колективі, щоб психологічний клімат сприяв поліпшенню працездатності, підвищенню ефективності виробництва.

Основним і визначальним елементом трудового процесу є працівник з його вмінням і кваліфікацією, відношенням до праці, потребами й можливостями їхнього задоволення.

Заробітна плата повинна залежати безпосередньо від результатів праці й у той же час впливати на його показники, стимулювати розвиток виробництва, ефективність роботи, підвищення кількісних і якісних результатів праці.

Автоматизація обліку розрахунків по оплаті праці дозволить вирішити проблему не тільки удосконалення форми бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах, а й своєчасності погашення боргів.

Отже, здійснюючи удосконалення організації обліку оплати праці, підприємство повинно підходити до цього обґрунтовано, враховуючи доцільність, використовуючи результати наукових досліджень, передового

досвіду.

Список використаних джерел

1. Гапоненко, Н.В. Оплата праці в сільському господарстві: аспекти удосконалення / Н.В. Гапоненко, Л.В. Мельянюкова // Науковий вісник НУБіП України. – 2011. – № 163. Частина 1. – С. 208-213.
2. Кантаєва, О.В. Шляхи удосконалення обліку оплати праці / О.В. Кантаєва, Л.С. Герасимчук // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. – 2012. – №2. – С. 186.
3. Кім, Г.С. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення [Текст] : навч. посіб. / Г.С. Кім, В.В. Сопко, Ю.Г. Кім; 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – 480 с.
4. Потриваєва, Н.В. Перспективи удосконалення обліку оплати праці в сучасних умовах господарювання [Текст] / Н.В. Потриваєва, М.Д. Бабенко // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2008. – № 3. – С. 31.
5. Сирцева, С.В. Проблеми обліку розрахунків за виплатами працівникам в сучасних умовах [Текст] / С.В. Сирцева // Вісник Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу — Миколаїв. – 2011. — 133с.
6. Секіріна, Н.В. Удосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці на підприємствах / Н.В.Секіріна, І.О. Лобанова // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. – 2012. – №2. – С. 34.
7. Терещенко, О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві [Текст] / Терещенко О.О. – К. : КНЕУ, 2010. – 268 с.

